

ühhe weikeffe kindla linna siise kui ühte suurisuggo
wangi, ja modeti seal teina niine, et legi tedda ei
tunneks. Wahhid käisid ifka teinaga ühhes, agga muido
wdis teina seal tebha ja minna, mis ta tahtis ja kuhho ta
tahtis, ja olli teinal seal üks ea ja waga rahholine ello.
Luther aimas kohhe, mis se tähhendas, ja kellest se köif
tulli, ja akkas nüid seal sedda asja teggema, mis köige
se ilmale kassuks tulli; teina akkas seal sedda bibliit, mis
enne legi luggeda ei tohtinud, kui preestrid üfsi, ja mis
üfsi Hebräa, Gräka ja Laddina kele peal kirjutud olli,
Saksa kele siise ümber pañema, et rahwas isse näeks,
mis õppetus teina sees seisab. Siin olli Luther 10 kuud,
ja köif teina waenlassed mõitelsid, et teina enam ei ella.
Siin teggi teina se ue testamenti walnis ja ruttas
siis jälle oma koddo linna taggasi, kes massamissed
lõuemas ollid. Neid waigistas teina oma manitse-
miste ja nomimistega, ja akkas nüid oma kur-
fürsti maal neid wana kombid ja rümaluusi kerriko ja
Suñala tenistusse seest üks teise järrele mahhakiškuma,
1523. Üks aasta se järrele wissas ta ka oma mugi-
riet mahha ja teggi teina endalle ühte kuke, kui teis-
telgi inimestel on. Se kurfürst isse linskis teinale se tar-
wis kallewit, ja et se kallew musta karwa olli, tulli siis
sest se assi, et Lutherusse usso kerriko õppetajad nüid köif
musta karwalist kukefid kandwad; ja wõttis 1525, et
köif papsti kõlbamatta õppetussed mahha kiskuda, ühte
preilid, niinega Katharina von Bora, kes enne non

olli, ja Lutherusse õppetusse peale wie teisega flostrist
wälja taggenenud olli, endalle prouaks, kellest teinale
6 last, 3 poega ja 3 tüttart, sündissid. Neil
mu preestritel ei olnud mitte lubba naest wõtta;
sest sedda olli ka se papst ärra kelanud, sepärrast,
et need preestrid, kui teina sõa wäggi ifka walnis
olleks, sinna ja tänna jõuda, kuhho tahyeti, ilm köige
troosita. Luther ellas otsato õutsalt oma wagga,
tassase ja ausa abbikasaga. Papsti needmine ja
keisri käsk, köif olli jonetud ja jo ollid terwed
linnad ja rigid se wahhe ajal Lutherusse pole
ennast lõnud. Üksford olli siiski üks teina waenlas-
test katsunud, tedda giftiga surmata. Agga ei jõud-
nud ka segi Lutherusele middagi tebha, sest teina olli
waga terwe kehaga. Oma kurfürsti käsko peale
reisid teina nüid köifi sedda teina riki läbbi, kerrikid ja
kolisid watañas. Siin leidis teina, et need waesed inged
pea middagi seest Suñala sõ. iast ei teadnud. Sevärrast
tõmmas teina siis neid pea õppetuisi bibli ramatust
wälja ja kirjutas selle tarwis 2 õppetuisse ramatud,
sedda suremat ja sedda weiksemat Katekismust, 1526
kunni 1529 aastani, ja need on siis need ramatud,
mis seest meie lapsed, Sakste kui tallo rahwa lap-
sed, õppiwad. Weel kirjutas teina ühte otsato ulka
teisi ramatid, jutlussid, jõutemissi oma waenlaste
wasto, ja kirjastid, mõni ford mitto ühhe ainsa
päwa sees sõbradelle ja waenlaste wasto, nõnda et